Programmabegroting 2024

Recreatieschap Twiske-Waterland







recreatieschap twiske-waterland

Versie 4 april 2023.

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**

Programma's **6**

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting 8
Programma 2. Beheer en onderhoud 11
Programma 3. Toezicht en veiligheid 15
Programma 4. Bestuur en ondersteuning 16
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen 18

Paragrafen **20**

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 21
B. Kapitaalgoederen 22
C. Financiering 29
D. Bedrijfsvoering 30
E. Grondbeleid 34
F. Participanten 36

Overzicht van baten en lasten **39**

Bijlagen **52**



Samenvatting

Het werkgebied van het recreatieschap beslaat de gemeenten Amsterdam (Noord), Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad en een deel van de gemeente Alkmaar (voorheen Graft de Rijp). Deze gemeenten (met uitzondering van Alkmaar) participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland. Het recreatieschap beheert en onderhoudt recreatieterreinen, natuurterreinen en recreatieve routes en objecten in haar werkgebied. Zij bekostigt haar activiteiten uit inkomsten van huren, pachten, evenementen (in voorkomende gevallen projectsubsidies) en bijdragen van de participanten.

Kerngegevens: 31.000 hectare werkgebied, waarvan 855 hectare beheergebied (Twiske en Purmerland). Binnen het werkgebied worden plm. 1200 km wandel-, fiets-, vaar- en ruiterroutes beheerd en onderhouden. Voor het beoordelen en het nemen van maatregelen voor de recreatiedruk in het Twiske wordt voor deze begroting uitgegaan van 1,4 miljoen bezoeken.

Doel

Het doel van recreatieschap Twiske-Waterland is vastgelegd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling, gewijzigd vastgesteld op 23 mei 2016:

a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
b. In samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijkmilieu;
c. Het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en
d. Het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma werd in 2022 aangevuld met recreatieve ambities uit de omgevingsvisies van gebiedspartners. Voor de realisatie daarvan geldt, meer dan voor de 'eigen' projecten, dat ze worden beschouwd als meekoppelkansen. Er is vaak grote afhankelijkheid van prioritering door de partners, doorlopen van participatieprocessen, procedureverloop, beschikbare externe financiering en regeling van beheer en onderhoud. Onder taakveld 3.1 worden de projecten benoemd die in 2023 worden uitgevoerd. Daarnaast worden ook in 2024 voorbereidingen gestart voor besluiten over en vormgeven van de projecten die in de jaren erna aan de orde komen. Bij de jaarlijkse evaluatie van het uitvoeringsprogramma in het najaar is meer bekend over de stand van zaken van alle projecten. Om deze reden wordt samen met het uitvoeringsprogramma ook de financiële meerjarenplanning jaarlijks herijkt.

Externe invloeden in 2024

De uitvoering van beleid, beheer en onderhoud wordt in 2024 en de jaren erna beïnvloed en soms gestuurd door ontwikkelingen buiten het recreatieschap.
Ten tijde van het vaststellen van de begroting is een discussie gaande over het voortzetten van evenementen in het Twiske. Het gaat daarbij vooral over de acceptatie van evenementen in het natura2000-gebied en gepercipieerd overlast in de omgeving. Daarnaast zijn toenemende recreatiedruk, verdroging en waterkwaliteit (klimaatadaptatie) onderdeel van bovenregionale aanpak waarin het recreatieschap samenwerkt met lokale stakeholders, collega terrein beherende organisaties en het hoogheemraadschap.

Reacties op de Kadernota 2024

In de Kadernota 2024 is aangegeven dat de programmabegroting beleidsarm wordt opgesteld. Aanvulling van het uitvoeringsprogramma krijgt immers nog vorm. In de ontvangen zienswijzen van de gemeenteraden van Landsmeer, Purmerend en Zaanstad werd aandacht gevraagd voor:

- Het schrappen van evenementen in het Twiske en de budgettaire gevolgen daarvan.
- De kwetsbaarheid van de biodiversiteit in de natura2000 gebieden;
- De omvang van de reserves;
- Het gezamenlijk realiseren van gemeentelijke ambities op gebied van recreatie en toerisme;
- Het dekken van de stijging van lonen en prijzen door onttrekking aan de reserves.

Wat willen we bereiken

Het recreatieschap zorgt met haar beheer, onderhoud en projecten voor instandhouding en waar gewenst en mogelijk, uitbreiding van het voorzieningenniveau, de ambitie is om daarmee bij te dragen aan:

- Meer biodiversiteit;
- Betere spreiding van de recreatiedruk;
- Breder recreatief aanbod.

Bij de programma's zijn de doelen en prestaties per taakveld verder uitgewerkt.

Wat gaat het kosten?

De lasten en baten per programma samengevat, zijn als volgt opgebouwd:

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	482.143	42.009	-440.134
2. Beheer en onderhoud	2.622.716	757.027	-1.865.689
3. Veiligheid en toezicht	282.831	-	-282.831
4. Bestuur en ondersteuning	538.854	-	-538.854
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	2.047	2.938.632	2.936.585
Totaal voor bestemming	**3.928.591**	**3.737.668**	**-190.922**
	Toevoeging	**Onttrekking**	**Saldo**
Ad 5. Mutaties reserves	-	-190.922	-190.922
Totaal na bestemming	**3.928.591**	**3.928.591**	**-**

Financieel resultaat

De programmabegroting 2024 sluit met een negatief saldo van € 190.922.

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Lasten	3.928.591	4.034.593	3.502.553
Baten	3.737.668	3.724.638	3.643.592
Saldo	**-190.922**	**-309.955**	**141.039**

Bij de jaarlijkse evaluatie van het uitvoeringsprogramma in het najaar is meer bekend over de stand van zaken van alle projecten. Om deze reden wordt samen met het uitvoeringsprogramma ook de financiële meerjarenplanning jaarlijks geactualiseerd.

De totale begrote lasten liggen € 106.000 lager dan vorig jaar, zoals hierboven in de tabel is weergegeven. Dat verschil wordt bepaald door:

- Het afronden van:
  - Het incidentele project Natuurherstel. In 2024 zijn daarom geen kosten meer geraamd omdat dit project niet wordt uitgevoerd in 2024. Dit verklaart een kostenverschil van € 193.000 lagere kosten (voordeel);
  - Het incidentele project 'uitgifte de Marsen'. In 2024 zijn daarom geen kosten meer geraamd. Dit verklaart een kostenverschil van € 30.000 lagere kosten (voordeel);
  - Het incidentele project 'bosrevitalisering'. In 2024 zijn daarom geen kosten meer geraamd. Dit verklaart een kostenverschil van € 23.000 lagere kosten (voordeel);
- Door indexeren van lonen en prijzen stijgen de kosten voor inzet RNH en bedrijfskosten met € 140.000 (nadeel). Voor bedrijfskosten 2024 wordt het percentage 8,2% aangehouden (CBS: gemiddelde CPI januari t/m juni 2022) en voor inzet RNH een index van 4%.

De begrote baten zijn € 13.000 hoger dan de begroting 2023 na wijziging. Dat verschil wordt veroorzaakt door:

- Hogere baten uit participantenbijdragen, huren en pachten van € 230.000 door stijging indexering van lonen en prijzen. Voor 2024 wordt het percentage 8,2% aangehouden (CBS: gemiddelde CPI januari t/m juni 2022) (voordeel);
- Het niet terugkeren in 2024 van de eenmalige baten uit 2023 voor:
  - Het project 'Natuurherstel' in 2023 van € 193.000 (nadeel);
  - Het project 'bosrevitalisering', € 23.000 (nadeel).

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 01-01-2024	Stand per 31-12-2024	Verschil
Algemene reserve	2.740.552	1.935.014	-805.538
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	18.483	18.483	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	216.998	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	1.525.247	1.595.247	70.000
Bestemmingsreserve egalisatie	415.064	959.680	544.616
Totaal reserves	**4.922.627**	**4.731.704**	**-190.922**
Voorziening groot onderhoud	81.835	64.473	-17.362
Totaal reserves en voorzieningen	**5.004.462**	**4.796.177**	**-208.284**

Risicobeheersing

De belangrijke risico's voor Twiske-Waterland zijn:

- Overmacht: optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte en plagen flora en fauna en (drugs)dumpingen;
- Geen (grootschalige) evenementen;
- Onzekerheid ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie;

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 427.400. De huidige weerstandscapaciteit liggen boven het niveau van de berekende risico's.

Programma's

Doel

Het doel van het recreatieschap Twiske-Waterland is vastgelegd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling, gewijzigd vastgesteld op 23 mei 2016:

a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
b. In samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijkmilieu;
c. Het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en
d. Het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

Alle activiteiten van het recreatieschap dragen bij aan deze doelen. Verder geven de in 2020 vastgestelde ambitie en uitvoeringsplan en het beleid van de participanten richting aan de activiteiten van Twiske-Waterland.

Ambitie

Het bestuur heeft in 2020 haar ambities voor de komende jaren opgetekend en vastgesteld in het Ambitiedocument. Deze ambities zijn samen te vatten onder drie strategische doelen: meer biodiversiteit, het beter spreiden van toenemende recreatiedruk en een breder recreatief aanbod.

Om daar uitvoering aan te geven wordt met het jaarlijks terugkerende onderhoud en beheer, aangevuld met een meerjarenuitvoeringsprogramma zorg gedragen voor instandhouding en waar gewenst en mogelijk, uitbreiding van het voorzieningenniveau. Bij de programma's zijn de doelen en prestaties per taakveld uitgewerkt.

Actuele ontwikkelingen

De uitvoering van beleid, beheer en onderhoud wordt in 2024 en de jaren erna beïnvloed en soms gestuurd door ontwikkelingen buiten het recreatieschap. Belangrijke invloeden waarop in (al) 2024 moet worden gereageerd, zullen zijn:

- De groei van de bevolking in de metropoolregio Amsterdam (MRA). Daardoor is een substantiële toename in recreatiebehoefte te verwachten voor de regio. Spreiding van het groeiend aantal toeristen staat hoog op de agenda.
- Natuurwaarden die onder druk staan door onder meer de stikstofdepositie en afname van de biodiversiteit.
- Klimaatadaptatie en beter verbinden van groen met de stad. Dat biedt ook kansen om de biodiversiteit te versterken door het buitengebied 'de stad in te trekken' en recreatie- en natuurbeleving al bij de voordeur te laten beginnen.
- Samenwerking van de recreatieschappen met Staatsbosbeheer, Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten en lokale agrarische- en natuurverenigingen. Dat gebeurt onder meer voor een gezamenlijk recreatief uitvoeringsprogramma voor Laag-Holland van de 'Veen & Poldercoalitie Laag Holland' (voorheen Amsterdam Wetlands).
- De voorbereiding op de verdeling van de participantenbijdragen. Die werd vastgesteld in 2020 voor de duur van 5 jaar. In 2024 worden de bijdragepercentages opnieuw vastgesteld op basis van de inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten, voor 2025 en verder voor een periode van 5 jaren.

Programma's

Twiske-Waterland wil haar doelen realiseren aan de hand van vijf programma's. Per programma wordt gewerkt aan diverse taakvelden. Per taakveld zijn operationele doelen voor 2024 bepaald.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	482.143	42.009	-440.134
2. Beheer en onderhoud	2.622.716	757.027	-1.865.689
3. Veiligheid en toezicht	282.831	-	-282.831
4. Bestuur en ondersteuning	538.854	-	-538.854
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	2.047	2.938.632	2.936.585
Totaal voor bestemming	**3.928.591**	**3.737.668**	**-190.922**
	Toevoeging	**Onttrekking**	**Saldo**
Ad 5. Mutaties reserves	-	-190.922	-190.922
Totaal na bestemming	**3.928.591**	**3.928.591**	**-**

Specificatie van de baten	
Subsidies en (project)bijdragen	42.009
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten, parkeren en rente baten (€ 20.000)	777.027
Participantenbijdragen	2.918.632
Totaal baten voor bestemming	**3.737.668**

Reguliere werkzaamheden

Het begrote saldo van de reguliere baten en lasten is met € 106.648 positiever dan de begroting 2023. Dit is vooral toe te schrijven aan het effect van de gehanteerde indexering van 8,2%.

	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Lasten	3.392.277	3.246.295	2.894.544
Baten	3.695.659	3.443.030	3.509.652
Saldo	**303.383**	**196.735**	**615.108**

Incidentele werkzaamheden

Het begrote saldo van de incidentele baten en lasten is met € 12.385 positiever dan de begroting 2023. Zowel de lasten als de baten zijn in 2024 aanzienlijk lager dan in 2023. Dit heeft te maken met het in 2023 afronden van de subsidieprojecten 'natuurherstel' en 'bosrevitalisering'. Dit betekent dat zowel de lasten als de baten niet meer geraamd zijn in 2024.

	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Lasten	536.314	788.298	608.010
Baten	42.009	281.608	133.940
Saldo	**-494.305**	**-506.690**	**-474.070**

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Ambitie

Met het programma ontwikkeling en inrichting zet het recreatieschap zich in voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. Voor 2024 gaat het vooral om:

- Uitvoeren van projecten uit het uitvoeringsprogramma;
- Omvormen van de Marsen tot zorgboerderij;
- Samenwerking in de Veen & Poldercoalitie Laag Holland voor het realiseren van het IBP VP Amsterdam Wetlands;
- Uitwerken en (mede)realiseren van het recreatief netwerk en buitenpoorten;
- Begeleiden recreatieve meekoppelkansen Markermeerdijken en daarmee samenhangende projecten zoals Zeesluis, routestructuren.

Operationele doelen per taakveld voor 2023

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Het uitvoeringsprogramma bestaat uit concrete projecten die ieder jaar worden ge-evalueert op het bereiken van de doelen. In 2023 worden, afhankelijk van het verkrijgen van budget, opgepakt:

- Zoeken aansluiting bij andere initiatiefnemers voor maatregelen bodemdaling en klimaatdoelstellingen;
- Overnemen recreatieve infrastructuur van Waterschap en gemeenten in alle deelnemende gemeentes;
- Recreatief Netwerk;
- Recreatieve meekoppeling verbreding Markermeerdijken;
- Aanpassen Wandel- en Fietsroutenetwerk en TOP's Markermeerdijken;
- Herstel wandelverbinding over zeesluis Edam-Volendam.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket worden de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid. Dat geld ook voor de organisatoren van grote evenementen, die worden begeleid bij de uitvoering. Het gaat om evenementen die passen binnen de beleidsruimte die door de gemeenten is aangegeven. De begeleiding door het recreatieschap richt zich o.a. op het minimaliseren van de impact op de omgeving.

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Hieronder vallen activiteiten die ondersteunend zijn aan het beheer en onderhoud (programma 2):

- Ondersteuning voor beheerplannen en beheersysteem;
- Ondersteuning voor planmatige uitvoering van GO en vervangingen;
- Coördinatie en communicatie zwemwaterkwaliteit.

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten	306.671	292.770	310.395
Inzet RNH	175.471	240.548	123.199
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	***482.143***	***533.318***	***433.594***
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	42.009	65.169	-
Totale baten	***42.009***	***65.169***	***-***
Saldo	**-440.134**	**-468.149**	**-433.594**

Programma 1 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
3.1 economische ontwikkeling	Diverse projecten uitvoeringsprogramma	167.750	42.009
33.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Diverse projecten uitvoeringsprogramma	13.733	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten uitvoeringsprogramma	300.659	-
Totaal		**482.143**	**42.009**

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2024 Lasten	Baten
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	10.823	-
3.1	UP Recreatief Grid (project 20)	108.927	42.009
3.1	UP diverse projecten	48.000	
	Subtotaal taakveld 3.1	**193.269**	**79.548**
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.733	
3.2.1	UP Entreegebied voormalige Blauwe Poort	12.000	
	Subtotaal taakveld 3.2.1	**13.733**	**-**
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	9.261	
5.7.1	UP Recreatieve meekoppeling verbreding Markermeerdijken	35.000	
5.7.1	UP Herijken beheerplannen op basis van natuuronderzoeken	8.000	
5.7.1	UP Zoeken aansluiting bij andere initiatiefnemers voor maatregelen bodemdaling en klimaatdoelstellingen	20.000	
5.7.1	UP Landvasten Laag-Holland	228.398	
	Subtotaal taakveld 5.7.1	**300.659**	**-**
	Totaal	**482.143**	**42.009**

Programma 2. Beheer en onderhoud

Ambitie

Met het programma beheer en onderhoud zet het recreatieschap zich in voor de instandhouding van recreatie en natuur. Voor 2024 gaat het vooral om:

- Meer biodiversiteit;
- Betere spreiding van de recreantiedruk;
- Breder recreatief aanbod.

Zie voor nadere informatie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

Operationele doelen per taakveld voor 2024

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

Dit taakveld bevat groot onderhoud en dagelijks onderhoud van gesloten verhardingen (asfalt), ruiter- en voetpaden en bestrating rondom openbare toiletgebouwen.

Taakveld 2.2.2 Parkeren

Dit taakveld bevat werkzaamheden rondom het parkeersysteem in Het Twiske. Hierbij moet gedacht worden aan het operationeel houden van het parkeersysteem, onderhoud aan de parkeervoorzieningen en vervanging van de camerasystemen.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De uitvoeringsorganisatie zorgt voor het afhandelen van WOO-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit taakveld omvat het begeleiden van exploitatieontwikkelingen. Onderdelen hiervan zijn: het bevorderen van de samenwerking tussen lokale ondernemers en het recreatieschap op het gebied van begeleiden toerisme en recreatie samen met gemeenten uitwerken en communiceren van locaties voor horeca-ontwikkeling en het inspelen op ontwikkelingen met betrekking tot het al dan niet houden van evenementen.

Taakveld 5.3 Cultuur presentatie en productie

Het faciliteren van evenementen, waarvan het Lentekabinet groter dan 5000 bezoekers. Voor kleinere activiteiten en evenementen wordt een evenementenkalender afgestemd met de gemeenten Oostzaan en Landsmeer. Eind 2022 heeft de gemeente Landsmeer laten weten geen festivals meer te zullen vergunnen op haar grondgebied. In deze programmabegroting wordt veiligheidshalve uitgegaan ven een verminderde opbrengst uit evenementen ter grootte van ongeveer € 85.000

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Dit taakveld bevat het zorgen voor een schoon- en veilig recreatiegebied door het jaarlijks terugkerend onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. Daarnaast wordt inzet gepleegd ten behoeve van 2e tranche natuurherstelmaatregelen, het bevorderen van biodiversiteit door aanpassingen in beheer en onderhoud van de solitaire bomen op stranden en dergelijke.

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten DO	927.951	857.626	779.783
Overige bedrijfskosten	500.056	666.880	508.504
Inzet RNH	807.325	794.562	673.267
GO*	385.362	415.740	353.199
Kapitaallasten	19.384	11.486	16.361
Subtotaal lasten	***2.640.078***	***2.746.294***	***2.331.113***
Dotatie voorziening GO*	368.000	368.000	345.000
Onttrekking voorziening GO*	-385.362	-415.740	-353.199
Saldo mutaties voorziening GO	-17.362	-47.740	-8.199
Totale lasten	**2.622.716**	**2.698.554**	**2.322.914**
Opbrengsten	757.027	725.588	925.197
Projectsubsidies	-	216.439	117.217
Totale baten	**757.027**	**942.027**	**1.042.415**
Saldo	**-1.865.689**	**-1.756.527**	**-1.280.500**

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen van maatschappelijke kapitaalgoederen, waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen. Zie ook de toelichting in de paragraaf kapitaalgoederen.

Meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) voor 2025-2028

Wanneer een doel uit 2023 niet helemaal gerealiseerd kan worden, kan binnen het budget dat is begroot voor programma 2 alvast worden ingezet op (voorbereidingswerkzaamheden voor) deze doelen.

- Groot onderhoud verhardingen;
- Vervanging oeverbescherming;
- Vervanging speeltoestellen en terreinmeubilair;
- Voorbereiding vervanging parkeersysteem (10 jaar oud);
- Vervanging beplanting.



Programma 2 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
2.1.2 verkeer en vervoer	Wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair	419.431	-
2.2.2 parkeren	Parkeersysteem van Het Twiske	197.751	425.000
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	Vastgoedbeheer	79.123	238.027
3.4 economische promotie	Gebiedspromotie en communicatie	185.861	-
5.3 cultuur presentatie en productie	Evenementen	37.520	85.000
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.	1.703.030	9.000
Totaal		**2.622.716**	**757.027**

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2024 Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	156.431	-
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	263.000	-
2.1.2	GO/V	231.889	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-231.889	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	**419.431**	**-**
2.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer parkeren	190.731	425.000
2.2.2	Kapitaallasten	7.020	
	Subtotaal taakveld 2.2.2	**197.751**	**425.000**
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	79.123	238.027
	Subtotaal taakveld 3.2.2	**79.123**	**238.027**
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	185.861	-
	Subtotaal taakveld 3.4	**185.861**	**-**
5.3	Reguliere werkzaamheden cultuurpresentatie en productie	-	-
5.3	Evenementen	37.520	85.000
	Subtotaal taakveld 5.3	**37.520**	**85.000**
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	1.585.666	9.000
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	105.000	-
5.7.2	GO/V	153.473	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-153.473	-
5.7.2	Kapitaallasten	12.364	-
5.7.2	***Subtotaal taakveld 5.7.2***	**1.703.030**	**9.000**
	Totaal	**2.622.716**	**757.027**

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Ambitie

Toezicht, begeleiding en soms handhaving is nodig voor het in goede banen leiden van het gebruik van de recreatiegebieden. De nadruk ligt bij gastheerschap, voorlichten en voorbeeldgedrag.

Operationele doelen per taakveld voor 2024

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

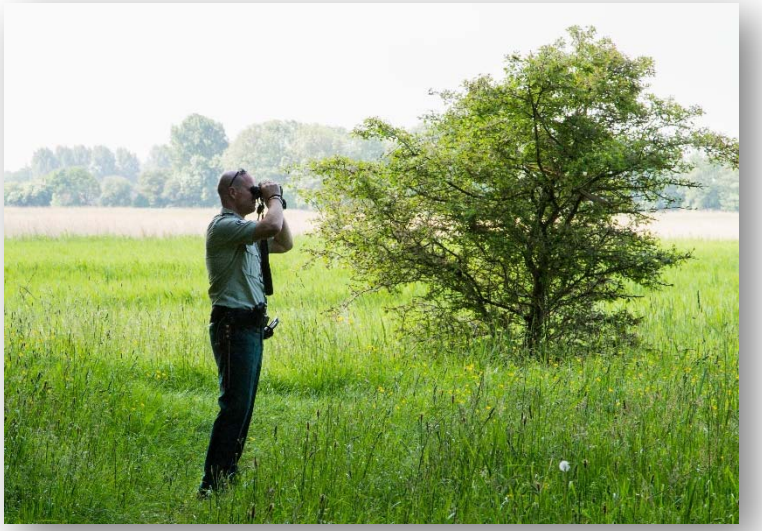
- Aannamebeleid, ondersteuning, opleiden en trainen te richten op de rol gastheer in de gebieden;
- Verzorgen rondleidingen door boswachters in samenwerking met IVN
- Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening;
- Jaarlijks opstellen handhavingsplan en daarover afstemmen en samenwerken met gemeenten;
- Verbeteren van zichtbaarheid.

Programma 3 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	Gastheerschap en toezicht door boa's	282.831	-
Totaal		**282.831**	**-**

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten	16.698	15.432	12.560
Inzet RNH	266.133	255.811	260.369
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	**282.831**	**271.243**	**272.930**
Opbrengsten	-	-	16.723
Totale baten	**-**	**-**	**16.723**
Saldo	**-282.831**	**-271.243**	**-256.207**



Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Ambitie

In dit verband staat voorop: het borgen van begrotingsevenwicht op de lange termijn met voldoende ruimte voor investeringen in het uitvoeringsprogramma.
Speerpunten voor 2024 zijn:

- Meer biodiversiteit;
- Betere spreiding van de recreatiedruk;
- Breder recreatief aanbod.

Operationele doelen per taakveld voor 2024

Taakveld 0.1 Bestuur

- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2023;
- Inzet van het bestuursbureau

Taakveld 0.4 Overhead

- Voorbereiden en uitwerken van bestuursvergaderingen;
- Doorlopende afstemming met adviescommissie en bestuursbureau;
- Voorbespreking vergaderingen met portefeuillehouders en bestuursbureau;
- Opstellen van jaarstukken: programmabegroting, begrotingswijziging, jaarrekening, kadernota, jaarplannen en najaarsnotitie;
- Actualiseren en up-to-date houden van het uitvoeringsprogramma;
- Programmering van het meerjareninvesteringsplan;
- Beantwoorden van bestuurlijke en ambtelijke vragen;
- Verbeterde bestuurlijke besluitvorming;
- Uitvoeren bezoekerstellingen en aanvullend recreatieonderzoek.
- Doorlopende strategisch omgevingsmanagement;
- Zorg voor de afhandeling van WOO-verzoeken.

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten	124.693	131.762	126.013
Inzet RNH	414.161	397.824	345.308
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	**538.854**	**529.586**	**471.321**
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-538.854**	**-529.586**	**-471.321**



Programma 4 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.1 bestuur	Accountantscontrole en bestuursbureau (30.423 +76.183)	106.606	-
0.4 overhead	Zie onderstaande specificatie	432.248	-
Totaal		**538.854**	**-**

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)

Onderdeel	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	220.014	-
Secretariaat	25.292	-
Financiële control en administratie	107.788	-
Aansturing van Beheer en Toezicht	61.067	-
Kantoor- en bedrijfskosten	18.087	-
Totaal	**432.248**	**-**

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Ambitie

Het verwerven van opbrengsten uit het recreatiegebied om daarmee bij te dragen aan een gezond en duurzaam recreatieschap.

Operationele doelen per taakveld voor 2024

Taakveld 0.5 Treasury

- De financiering van het vastgestelde beleid;
- Zo weinig mogelijk financieringskosten;
- Het beperken van de (financiële) risico's.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

- Participantenbijdrage;
- Overige verrekeningen;
- Renteinkomsten.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de nota reserves en voorzieningen. Het recreatieschap heeft verschillende reserves, die elk voor hun eigen doelen worden ingezet.

Baten en lasten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten	2.047	1.892	1.794
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	**2.047**	**1.892**	**1.794**
Participantenbijdragen	2.918.632	2.697.442	2.564.839
Opbrengsten	20.000	20.000	19.615
Totale baten	**2.938.632**	**2.717.442**	**2.584.454**
Saldo voor bestemming	**2.936.585**	**2.715.550**	**2.582.660**
Mutaties reserves	-190.922	-309.955	141.039
Saldo na bestemming	**3.127.508**	**3.025.506**	**2.441.622**

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Toevoeging algemene reserve	-	-	487.456
Onttrekking algemene reserve	-805.538	-572.177	-302.110
Toevoeging bestemmingsreserve	634.000	273.708	149.717
Onttrekking bestemmingsreserve	-19.384	-11.486	-194.024
Totaal	**-190.922**	**-309.955**	**141.039**

Programma 5 in geld per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 treasury	bank- en rentekosten en rentebaten	2.047	20.000
0.8 overige baten en lasten	participantenbijdragen	-	2.918.632
0.10 mutaties reserves	toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-190.922	-
Totaal		**-188.875**	**2.938.632**

Paragrafen

Indexatie

Het recreatieschap hanteert voor de prijsindexatie het inflatiecijfer volgens het CBS (gemiddeld CPI eerste 6 maanden (januari t/m juni) i.p.v. CPI november). Het indexatiecijfer voor 2024 komt uit op 8,2%.

Het personeel van de uitvoeringsorganisatie is niet in dienst van het recreatieschap, maar in dienst van Recreatie Noord-Holland NV, waardoor dit indexatiecijfer niet van toepassing is op de 'inzet RNH'. De gehanteerde index voor 2024 is 4%.

De baten en lasten zijn, met uitzondering van inzet RNH, afschrijvingen en rente, verhoogd met een index van 8,2% voor 2024. Ook de participantenbijdrage is met deze index verhoogd.

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Twiske-Waterland in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen worden alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. De belangrijke risico's voor Twiske-Waterland zijn:

- Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte en plagen flora en fauna en (drugs)dumpingen;
- Geen (grootschalige) evenementen (corona);
- Veranderende en verzwarende wet- en regelgeving.

Per risico wordt de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt op 31-12-2021 € 427.400, zie bijlage I Risico-inventarisatie 2022.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve. In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk kan komen te staan. Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn.

Conclusie

De omvang van de algemene reserve (weerstandscapaciteit) is per 31-12-2021 € 3.127.384 en ligt ruim boven het niveau van het benodigde weerstandsvermogen (€ 427.400).

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld.
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Een schuldquote hoger dan 130% wordt als problematisch gezien. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd. Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. Een ratio van > 0,6% is acceptabel.

	Jaarrek. 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Netto schuldquote	-140%	-121%	-101%	-95%	-93%	-86%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-140%	-121%	-101%	-95%	-93%	-86%
Solvabiliteitsratio	89%	95%	95%	94%	91%	90%
Structurele exploitatieruimte	14%	5%	8%	8%	7%	7%
Grondexploitatie	n.v.t.					
Belastingcapaciteit	n.v.t.					

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen;
- Civiele kunstwerken;
- Groen;
- Water, oevers en stranden;
- Pontjes;
- Terreinmeubilair;
- Hygiënische maatregelen / nutsvoorzieningen, riolering en reiniging;
- Gebouwen en materieel.

Op 6 december 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018". De uitvoeringsorganisatie probeert met het beperkte budget zo goed mogelijk de beoogde beeldkwaliteit te handhaven.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV).

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV, maatschappelijke vervangingen boven € 50.000 en economische vervangingen van bijvoorbeeld gebouwen, betaalt het recreatieschap uit de reserve. Vanuit de algemene reserve wordt een bedrag ter grootte van het netto investeringsbedrag overgeheveld naar de bestemmingsreserve egalisatie.

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten (kapitaallasten). De bestemmingsreserve egalisatie dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Totale lasten DO, GO en VV

De vervangingen of groot onderhoud komt voort uit inspecties en de leeftijd van voorzieningen.

Totaal kapitaalgoederen	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	986.719	1.025.201	1.065.184	1.068.535
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	375.779	303.555	241.538	303.884
Kapitaallasten	19.384	40.745	45.659	46.309
Totaal	**1.381.881**	**1.369.502**	**1.352.381**	**1.418.728**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2024	2025	2026	2027
Maatschappelijke vervangingen >50.000	554.000	78.975	-	-
Economische vervangingen > 10.000	10.000	-	-	134.500

Onderstaand worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt. De lage brug Pikpotweg is aan het einde van de technische levensduur en wordt in 2024 herbouwd.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot.

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	2024	2025	2026	2027
Verhardingen	258.778	214.660	217.063	217.321
Civiele kunstwerken	64.982	89.230	77.424	79.689
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	54.976	57.120	59.348	66.850
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	40.694	84.654	98.168	95.267
Totaal	**419.431**	**445.664**	**452.003**	**459.127**

Categorie verhardingen

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 34,6 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt ca 15 ha) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruiterpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is.

De beeldkwaliteit voor verhardingen is vastgesteld op niveau B. Dat betekent dat er kleine oneffenheden en randschade voor komen. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid vanwege lage verkeersintensiteit.

VERHARDINGEN	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	63.586	66.065	68.642	69.038
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	195.192	148.595	148.421	148.283
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**258.778**	**214.660**	**217.063**	**217.321**

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 360 stuks kunstwerken zoals bruggen en waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers.

De beeldkwaliteit voor civiele kunstwerken is vastgesteld op niveau B. Dat betekent dat er incidenteel slijtage aan het brugoppervlak, rotting en scheuren mogelijk zijn.

CIVIELE KUNSTWERKEN	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	37.869	39.346	40.880	40.106
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	27.113	29.751	16.411	19.450
Kapitaallasten	-	20.133	20.133	20.133
Totaal	**64.982**	**89.230**	**77.424**	**79.689**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2024	2025	2026	2027
Maatschappelijke vervangingen >50.000	554.000	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Taakveld 2.2 Parkeren

Het recreatieschap heeft in Het Twiske een voorziening voor het betaald parkeren, bestaande uit slagbomen, betaalautomaten en bijbehorende randapparatuur.

Totale lasten 2.2 PARKEREN	2024	2025	2026	2027
Parkeren	123.688	129.467	136.476	138.255
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	74.063	76.952	79.953	85.114
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-	-	-	-
Totaal	**197.751**	**206.419**	**216.428**	**223.369**

PARKEREN	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	116.668	121.218	125.946	126.672
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	7.020	8.249	10.530	11.583
Totaal	**123.688**	**129.467**	**136.476**	**138.255**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2024	2025	2026	2027
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	10.000	-	-	134.500

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Totale lasten 5.7.2 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	2024	2025	2026	2027
Groen	332.790	345.295	358.287	359.690
Water, oevers en stranden	112.782	76.040	81.230	81.623
Pontjes	19.193	19.942	20.720	20.839
Terreinmeubilair	150.175	164.128	135.773	130.054
Hygiënische maatregelen / nuts, riolering en reiniging	199.775	207.329	215.178	215.195
Gebouwen en materieel	119.717	123.412	110.231	176.061
Inzet RNH en overige bedrijfskosten (incl. routebeheer)	817.070	848.936	882.044	911.726
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-48.473	-20.210	28.294	-31.151
Totaal	**1.703.030**	**1.764.870**	**1.831.755**	**1.864.037**

Categorie groen

Recreatieschap Twiske-Waterland bevat in totaal 220 hectare aan gras en rietland in de vorm van ligweiden en groene stranden (41 ha) en kruidenrijke hooilanden, moeras en rietvelden. Verder heeft het recreatieschap in totaal 78 ha beplanting bestaande uit beplanting. De beeldkwaliteit voor grasvegetaties is vastgesteld op niveau B.

De beeldkwaliteit voor beplanting is vastgesteld op niveau B. Dat betekent dat er incidenteel bosplantsoen-overgroei (bramen) over (half verharding) en grasvegetatie kan voorkomen. De vitaliteit van de bomen is over het algemeen goed. biodiversiteit

GROEN	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	320.634	333.139	346.131	347.534
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	12.156	12.156	12.156	12.156
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**332.790**	**345.295**	**358.287**	**359.690**

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatieschap heeft in totaal 200 ha water en 8 zandstranden (1,1 ha). De inrichting van de zwemplekken en het zwemwater moeten aan de wettelijke eisen voldoen: de wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz).

WATER, OEVERS EN STRANDEN	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	63.113	65.574	68.131	68.524
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	45.282	6.078	6.078	6.078
Kapitaallasten	4.388	4.388	7.020	7.020
Totaal	**112.782**	**76.040**	**81.230**	**81.623**

De investeringen betreffen baggerwerkzaamheden (heel lokaal) en een nieuwe damwand bij de Speelsloot (Den Ilp).

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2024	2025	2026	2027
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	78.975	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal 5 pontjes.

PONTJES	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	19.193	19.942	20.720	20.839
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**19.193**	**19.942**	**20.720**	**20.839**

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 2627 stuks terreinmeubilair, waarvan 49 speeltoestellen en 2578 overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

De beeldkwaliteit voor terreinmeubilair is vastgesteld op niveau B volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er incidenteel overgroei van beplanting mogelijk is.

TERREINMEUBILAIR	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	77.237	80.249	83.379	83.860
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	72.938	83.878	52.394	46.194
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**150.175**	**164.128**	**135.773**	**130.054**

Categorie hygiënische maatregelen / nutsvoorzieningen, riolering en reiniging

Het Recreatieschap Twiske-Waterland heeft drie doorspoelgemalen in bedrijf voor het bevorderen van de zwemwaterkwaliteit: Bij de Speelsloot, het Vennegatstrand en het Doesstrand.

Het recreatieschap heeft in totaal 10 toiletgebouwen in het twiske, die in het seizoen meerdere keren per week schoongemaakt moeten worden. De aansluiting van de toiletgebouwen en overige bebouwing op het gemeentelijke rioolstelsel gebeurt met 14 rioolgemalen en 11.700 meter persriolering. Voor schoon water voorzieningen zijn er watertappunten en 11.000 meter waterleiding.

In de verschillende terreinen staan in totaal 19 electrakasten, 134 rolcontainers en 85 afvalbakken die in het hoogseizoen dagelijks worden geleegd. Ook het periodiek rapen van zwerfvuil en het verwijderen van gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie. De beeldkwaliteit voor reiniging is vastgesteld op niveau B. Dat betekent dat er in het gebied weinig zwerfafval ligt.

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	193.697	201.251	209.099	209.117
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000	6.078	6.078	6.078	6.078
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**199.775**	**207.329**	**215.178**	**215.195**

Categorie gebouwen en materieel

Dit omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, verhuurde gebouwen en materieel zoals voertuigen en grote machines. Het recreatieschap heeft in totaal 19 gebouwen in eigen beheer.

De beeldkwaliteit voor gebouwen is vastgesteld op niveau B volgens het CROW-systematiek. Dat betekent dat er incidenteel aan de buitengevel en aan de binnenzijde vervuiling mogelijk is.

GEBOUWEN EN MATERIEEL	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud	94.722	98.416	102.255	102.844
Groot onderhoud en vervangingen < 50.000 per object	17.019	17.019	-	65.644
Kapitaallasten	7.976	7.976	7.976	7.573
Totaal	**119.717**	**123.412**	**110.231**	**176.061**

Upgraden toiletgebouwen?

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht bezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 6 december 2018 het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's. Recreatieschap Twiske-Waterland is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en renterisiconorm gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	3.928.591
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	322.100

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

D. Bedrijfsvoering en openbaarheid

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland bevat. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

In 2017 is de dienstverlening van RNH geëvalueerd. Daarna heeft RNH een verbeterplan uitgevoerd naar tevredenheid van zowel ambtelijke als bestuurlijke vertegenwoordigers van (de participanten van) de recreatieschappen. Op initiatief van de provincie is in 2020 onderzoek uitgevoerd naar de uitvoeringstaken van RNH in combinatie met de governance structuur van de recreatieschappen. Daarom hebben de recreatieschappen voor 2021 een contractverlenging van één jaar afgesproken. In 2021 is besloten om met ingang van 1 januari 2022 een bestuursbureau op te richten met medewerkers die rechtstreeks in dienst staan van de recreatieschappen, zodat een betere scheiding van opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap ontstaat. In het licht daarvan hebben de vijf recreatieschappen in 2021 besloten dat RNH ook in 2022 en 2023 als uitvoeringsorganisatie wordt gecontracteerd, met een opzegtermijn van één jaar.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In de begroting is hiervoor in totaal een budget van € 1,7 miljoen opgenomen.

Voor de werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht van het recreatieschap verricht zijn vaste bedragen in de begroting opgenomen. Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en -ontwikkeling.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR management;
- Training en opleiding van het personeel;
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen;
- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling;
- Archivering;
- Natuurinclusief kennisnetwerk;
- Omgevingsmanagement;
- Planning en control.

Bestuursbureau

Met ingang van 1 januari 2022 hebben vijf recreatieschappen in Noord-Holland gezamenlijk een bestuursbureau opgericht voor de duur van twee jaar. Dit bestuursbureau zorgt voor het inplannen en ondersteunen van de vergaderingen. De medewerkers van dit bureau fungeren als ambtelijk opdrachtgever voor de uitvoeringsorganisatie en als secretaris van de besturen van de recreatieschappen. We gaan ervanuit dat het bestuursbureau ook na 2023 wordt voortgezet.

Flexibele schil / inhuur

Bij het inzetten van de flexibele schil wordt rekening gehouden met maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bij de uitvoering van onderhoudswerk en schoonmaakwerkzaamheden zet het recreatieschap bij voorkeur mensen in met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor 2024 wordt voortzetting van de werkafspraken met Werkom voorzien.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten bedraagt het percentage overhead 11%. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	220.014	-
Secretariaat	25.292	-
Financiële control en administratie	107.788	-
Aansturing van Beheer en Toezicht	61.067	-
Kantoor- en bedrijfskosten	18.087	-
Totaal	**432.248**	**-**

Planning en control

RNH maakt voor het recreatieschap voor ieder boekjaar de kadernota en programmabegroting, gevolgd door een jaarplan en begrotingswijziging, en tenslotte de najaarsnotitie en jaarrekening. In één kalenderjaar worden daartoe de volgende stukken aan het bestuur voorgelegd:

- Voorjaar: de jaarrekening van het afgelopen jaar, de begrotingswijziging voor het lopende jaar en de programmabegroting voor het volgende jaar;
- Najaar: de najaarsnotitie voor het lopende jaar, een jaarplan / financiële uitgangspunten voor het volgende jaar en de kadernota voor het daaropvolgende jaar.

Deze cyclus van planning en control wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vergadercyclus van het recreatieschap, de behandeling door participanten en regionale afspraken over de informatie uitwisseling tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenteraden.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, zo mogelijk in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurt in de vorm van:

- Begrotingswijziging 2021;
- Separate bestuursvoorstellen;
- Najaarsnotitie 2021.

Het recreatieschap streeft ernaar om begrotingsafwijkingen boven de grens van 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) te voorkomen. Dit geldt in sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de Kadernota Rechtmatigheid 2022.

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Ook via andere communicatiemiddelen en via de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers is het mogelijk contact op te nemen.

Tarieventabel

De tarieventabel volgt uit de Legesverordening 2015 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van het recreatieschap Twiske-Waterland op 3 december 2015. De tarieven kunnen telkenmale met de vaststelling van de begroting over enig jaar opnieuw worden vastgesteld.

1	**Documenten**	
	Aard van de dienstverlening	**Tarief**
1.1	Toezending link naar digitale openbare vergaderstukken van Algemeen Bestuur op basis van registratie e belangstellenden	
1.2	Het verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken, afschriften en dergelijke A4-formaat, per bladzijde (zwart/wit). Voor afschrift en in kleur of A3-formaat worden de leges met 50% verhoogd	
2	**Archiefwerkzaamheden, opzoeken stukken**	
	Aard van de dienstverlening	**Tarief**
2.1	Opzoeken stukken in archief of in bestanden indien het opzoeken langer duurt dan 15 minuten, eerste kwartier gratis	
3	**Vergunningen en ontheffingen op grond van de algemene verordening (AV) van het recreatieschap**	
	Aard van de dienstverlening	**Tarief**
3.1	Vergunning voor een evenement (art. 2.2 AV) met een verwacht bezoekersaantal tussen 50 en 500 • commerciële doeleinden, per dag(deel) • particulier en non-profit, per dag(deel) • scholen en verenigingen, per dag(deel)	€ 250,- € 75,- *) € 50,- *)
3.2	Vergunning voor het tegen betaling aanbieden van diensten en lessen, zoals skeeleren, fietsen, kanoën, paardrijden, bewaken van auto's etc. (art. 2.3 AV)	€ 50,- per keer € 250,- per jaar
3.3	Ventvergunning (art 2.4 AV) ten behoeve van de verkoop van (horeca)artikelen: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarvergunning venten, per jaar	€ 150,- € 1.000,-
3.4	Standplaatsvergunning (art. 2.5 AV), in verband met verkoop van (horeca)artikelen vanuit een mobiel verkooppunt, per aangewezen locatie: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarstandplaats	€ 150,- € 1.000,-
3.5	Ontheffing voor het maken van commerciële foto- en filmopnamen (art. 2.6 AV), per dagdeel	€ 250,-
3.6	Vergunning voor het uitlaten van honden door commerciële bedrijven/uitlaatservices (art. 2.14 AV), per jaar, afhankelijk van bezoekfrequentie	van € 250,- tot € 750,-
3.7	Vergunning voor het uitlaten of begeleiden van meer dan drie honden (art. 2.14 AV), particulier/non-profit, per jaar/periode	€ 50,-
3.8	Ontheffing voor het op afstand (radiografisch) besturen van voertuigen en recreatieapparatuur, waaronder drones (art. 2.19 AV), particulier, non-profit, per ontheffing	€ 50,-
3.9	Bescherming groenvoorzieningen (art.3.4 AV); ontheffing voor schade toebrengen aan groenvoorzieningen of grasmat, graven van kuilen etc.(excl. herstel van schade!), per keer	€ 150,-
3.10	Ontheffing motorvoertuig voor rijden in groenvoorzieningen (art. 4.5 AV) voor een periode van maximaal 3 maanden • voor elke verlenging met maximaal drie maanden	€ 50,- € 50,-
3.11	Barbecue etc. (art. 4.18 AV) op daartoe aangewezen plaatsen, met een verwacht bezoekersaantal • van 50 tot 100 personen, per keer • meer dan 100 personen, per keer N.B.: Evt. in combinatie met nr. 3.1 vergunning evenement	€ 50,- *) € 150,- *)
3.12	Wijziging van vergunning of ontheffing, o.a. data/periode	€ 50,-
3.13	Overige vergunningen/ontheffingen op grond van de AV	€ 150,-

*) Groepsactiviteiten (kleinschalige evenementen) maken deel uit van het normale gebruik van het recreatiegebied.

Het bestuur van het recreatieschap draagt de uitvoeringsorganisatie op om in elk geval van deze mogelijkheid gebruik te maken voor:

- Sport- en speldagen van scholen;
- Benefietactiviteiten voor algemeen geaccepteerde goede doelen;
- Familiebijeenkomsten tot 100 personen;
- Kleinschalige activiteiten georganiseerd door organisaties met een maatschappelijk doel;
- Kleinschalige sportactiviteiten.

Voorwaarde is dan wel dat de openbare toegankelijkheid van de terreinen en voorzieningen gewaarborgd is en dat er dus geen sprake is van exclusief terreingebruik waarbij derden kunnen worden geweerd of gebruik door anderen wordt geweerd.

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Met ingang van verslagjaar 2022 dient jaarlijks aandacht te worden besteed aan de uitvoering van de Wet open overheid (Woo), mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Dat betekent dat in 2023 deze paragraaf voor het eerst in de

jaarstukken 2022 én de begroting 2024 wordt opgenomen. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en is op 1 mei 2022 in werking getreden.

De Woo heeft als doel een transparante en actief openbaar makende overheid. De drie hoofddoelen van de Woo zijn:
1. actieve openbaarmaking;
2. passieve openbaarmaking;
3. verbetering van de informatiehuishouding.

Omdat er nog geen format beschikbaar is, zal de uitwerking van deze paragraaf werkenderwijs plaatsvinden. Deze eerste openbaarheidsparagraaf zal ook tegen deze achtergrond moeten worden bezien.
In samenspraak met het bestuursbureau wordt verder gekeken naar de openbaarmaking van de verplichte openbaar te maken categorieën. De AB-stukken worden al actief openbaar gemaakt via de website (iBabs).

Een extern bureau heeft, als onderdeel van een rapportage voor de verbetering van de informatiehuishouding, een advies uitgebracht over de Woo. Hier wordt een vervolg aan gegeven. Denk daarbij aan het inventariseren van werkprocessen en de gegevensstromen die deze werkprocessen opleveren. Ook zullen de applicaties (databronnen) in beeld gebracht worden. Aan de (persoons)gegevens worden per werkproces bewaartermijnen gekoppeld. Bij de laatste activiteit is het advies van de functionaris voor de gegevensbescherming belangrijk. Met proceseigenaren zal vervolgens een keuze gemaakt worden voor de toe te passen ordening waarmee we beter kunnen voldoen aan de Woo.

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling	729,1	hectare
Oppervlakte in eigendom	721,9	hectare
waarvan: in eigen beheer	425,49	hectare
contractueel uitgegeven	305,6	hectare
Aantal contracten gronden	36	
Gebouwen		
Aantal gebouwen	17	
waarvan: in eigen beheer	17	
contractueel uitgegeven	6	
potentieel af te stoten	1	Marsen*

*Geen rekening gehouden met zorgboerderij "de Marsen"

E. Grondbeleid

Gronden in eigendom en uitgegeven

Twiske-Waterland heeft gronden van de gemeente Amsterdam en Staatsbosbeheer in erfpacht. Hier lopen twee erfpachtcontracten van Staatsbosbeheer die expireren in 2049. Gronden in erfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

Voor ontwikkelingen waarbij externe financiering nodig is, is een looptijd van het ondererfpacht van ten minste 30 jaar wenselijk. Het recreatieschap kan momenteel alleen contracten sluiten met de resterende looptijd van 28 jaar. Er is op hoofdlijnen overeenstemming bereikt met Staatsbosbeheer over de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de groene recreatiegebieden in MRA en het lopende erfpacht in bijzonder.

Over de erfpachtrelatie met Staatsbosbeheer werden vanaf 2022 overleg gevoerd om, onder meer, de duur van de looptijd van de contracten te verlengen. Er is nog geen overeenstemming bereikt. Dit moet in de loop van 2023 worden uitgewerkt.

Natuur Netwerk Nederland (NNN) en Natura2000

Bijna alle gronden in eigendom, huur of erfpacht van het recreatieschap maken deel uit van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Binnen dit netwerk zijn de wezenlijke kenmeren en waarden vastgesteld. Dit legt beperkingen op voor het gebruik van de gronden. De gronden in het Twiske vallen bovendien onder de Vogelrichtlijn van Natura2000. Het beheerplan (bevoegd gezag Provincie NH) daarvoor, is 2022 herzien vastgesteld. Dit beheerplan geeft beheerdoelen die in 2024 ook zijn opgenomen in het beheerplan van het recreatieschap.

Commerciële activiteiten

Om baten te halen uit de gronden is een aantal daarvan voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten en voorwaarden. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland is nog geen sprake van een vastgesteld grondprijzenbeleid. Wel wordt aangesloten bij de prijzen in de regio daarvoor. Er is sprake van actief accountmanagement waardoor contracten regelmatig worden geactualiseerd of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Begroting 2024	Begroting 2023
Baten uit (erf)pachten	162.892	150.547
Baten uit verhuren	74.135	68.517

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties zullen daarvoor goed samen moeten werken met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. De programmabegroting geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2023	Bijdrage in 2024
Provincie Noord-Holland	56,04%	1.511.651	1.635.606
Gemeente Amsterdam	23,56%	635.528	687.642
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	35.877	38.819
Gemeente Landsmeer	1,62%	43.780	47.370
Gemeente Oostzaan	0,66%	17.875	19.341
Gemeente Purmerend	6,96%	187.757	203.153
Gemeente Waterland	0,65%	17.494	18.929
Gemeente Wormerland	0,61%	16.383	17.726
Gemeente Zaanstad	8,57%	231.098	250.048
Totaal	**100,00%**	**€ 2.697.442**	**€ 2.918.632**

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'.

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Oostzaan
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiging	• Provincie Noord-Holland: gedeputeerde I. Zaal • Gemeente Amsterdam: Mevrouw Y. El Ksaihi • Gemeente Edam-Volendam: De heer D. Dijkshoorn • Gemeente Landsmeer: Mevrouw J. van Boeijen • Gemeente Oostzaan: De heer E. Taams • Gemeente Purmerend: De heer M.T.A. Hegger • Gemeente Waterland: De heer R. Wolters • Gemeente Wormerland: De heer J. Schalkwijk • Gemeente Zaanstad: De heer W. Breunesse

Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van recreatiegebieden. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van recreatiegebieden uit, conform de doelen van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: 1. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; 2. Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
Beleidsvoornemens 2021-2024 (BBV 15, 1a)	Uitvoeren projecten van het in 2020 vastgestelde Uitvoeringsprogramma bij het Ambitiedocument.
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk:
	• Provincie Noord-Holland 56,04% • Gemeente Amsterdam 23,56% • Gemeente Edam-Volendam 1,33% • Gemeente Landsmeer 1,62% • Gemeente Oostzaan 0,66% • Gemeente Purmerend 6,96% • Gemeente Waterland 0,65% • Gemeente Wormerland 0,61% • Gemeente Zaanstad 8,57%
Bestuurlijk belang	Stemgewicht
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten / de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Eigen vermogen	31-12-2021 € 5.091.543 31-12-2022 € 5.232.582 31-12-2023 € 4.922.627 (begroting) 31-12-2024 € 4.731.704 (begroting)
Vreemd vermogen	31-12-2021 € 468.981 31-12-2022 € 615.681 31-12-2023 € 281.835 (begroting) 31-12-2024 € 264.473 (begroting)
Financieel resultaat voor bestemming	- € 190.922
Website	https://www.twiske-waterland.nl/
Risicoprofiel	Laag

Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	1. Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte en plagen flora en fauna en (drugs)dumpingen; 2. Geen (grootschalige) evenementen (corona); 3. Vandalisme en nalatig recreantengedrag; 4. Erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer; 5. Veranderende en verzwarende wet- en regelgeving; 6. Onzekerheid ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie; 7. Juridische procedures en reputatieschade overheidsorganisaties; 8. Kosten voor afhandeling WOB/WOO-verzoeken; 9. Betalingsachterstanden en/of faillissement van gebiedsondernemers; 10. Problemen bij invulling/bemensing handhaving; Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen.

Ontwikkelingen

Recreatieschap Twiske-Waterland:

- Stelde in 2020 een Ambitiedocument vast met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Uitvoeringsprogramma benoemt projecten in 2023 en de jaren erna, plaatst uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering;
- Begeleidt evenementen en het ontwikkelen van routes en locaties;
- Draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer;
- Zorgt voor structureel (financieel) evenwicht;
- Zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen;
- Werkt mee aan het effectueren van de nieuwe governancestructuur;
- Werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden.

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	482.143	42.009	-440.134
2. Beheer en onderhoud	2.622.716	757.027	-1.865.689
3. Veiligheid en toezicht	282.831	-	-282.831
4. Bestuur en ondersteuning	538.854	-	-538.854
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	2.047	2.938.632	2.936.585
Totaal voor bestemming	**3.928.591**	**3.737.668**	**-190.922**
	Toevoeging	**Onttrekking**	**Saldo**
Ad 5. Mutaties reserves	-	-190.922	-190.922
Totaal na bestemming	**3.928.591**	**3.928.591**	**-**

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
0.1	Bestuur	115.046	106.606	111.731	117.106	120.582
0.4	Overhead	414.540	432.248	449.106	466.621	495.596
0.5	Treasury	1.892	2.047	2.127	2.210	2.223
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	271.243	282.831	293.861	305.322	324.230
2.1	Verkeer en vervoer	406.749	419.431	445.664	452.003	459.127
2.2	Parkeren	182.547	197.751	206.419	216.428	223.369
3.1	Economische ontwikkeling	172.736	167.750	361.053	361.484	362.225
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	117.594	92.856	82.209	85.415	90.518
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	Economische promotie	176.990	185.861	193.110	200.641	210.626
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	41.988	37.520	38.983	40.504	43.118
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	2.133.269	2.003.689	1.776.688	1.844.034	1.877.109
	Totaal lasten	**4.034.593**	**3.928.591**	**3.960.952**	**4.091.768**	**4.208.722**

Nr.	Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
0.1	Bestuur	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-	-	-
0.5	Treasury	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
0.8	Overige baten en lasten	2.697.442	2.918.632	3.032.459	3.150.725	3.260.193
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	309.955	190.922	142.222	145.168	151.177
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-
2.2	Parkeren	411.524	425.000	425.000	425.000	425.000
3.1	Economische ontwikkeling	65.169	42.009	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	220.064	238.027	247.271	256.875	258.352
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	Economische promotie	-	-	-	-	-
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	225.439	9.000	9.000	9.000	9.000
	Totaal baten	**4.034.593**	**3.928.591**	**3.960.952**	**4.091.768**	**4.208.722**

	Saldo van baten en lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
	Totaal baten	4.034.593	3.928.591	3.960.952	4.091.768	4.208.722
	Totaal lasten	4.034.593	3.928.591	3.960.952	4.091.768	4.208.722
	Saldo	-	-	-	-	-

	Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
	Provincie Noord-Holland	1.511.651	1.635.606	1.699.395	1.765.671	1.827.017
	Gemeente Amsterdam	635.528	687.642	714.460	742.324	768.115
	Gemeente Edam-Volendam	35.877	38.819	40.333	41.906	43.362
	Gemeente Landsmeer	43.780	47.370	49.217	51.137	52.914
	Gemeente Oostzaan	17.875	19.341	20.095	20.879	21.604
	Gemeente Purmerend	187.757	203.153	211.076	219.308	226.927
	Gemeente Waterland	17.494	18.929	19.667	20.434	21.144
	Gemeente Wormerland	16.383	17.726	18.417	19.136	19.800
	Gemeente Zaanstad	231.098	250.048	259.799	269.932	279.310
	Overige verrekeningen	-	-	-	-	-
	Totaal	**2.697.442**	**2.918.632**	**3.032.459**	**3.150.725**	**3.260.193**

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	385.362	415.740	353.199
Pachten	675	623	46
Ingeleend personeel	1.663.090	1.688.745	1.402.817
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	1.875.394	1.963.847	1.736.536
Rente en bankkosten	2.047	1.892	1.794
Mutatie voorzieningen	-17.362	-47.740	-8.199
Afschrijvingen	19.384	11.486	16.361
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	**3.928.591**	**4.034.593**	**3.502.553**

Baten per kostensoort	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Grond	-	-	-
Huren	74.135	68.517	66.719
Leges en andere rechten	10.000	10.000	9.311
Overige goederen en diensten	510.000	496.524	705.546
Pachten	162.892	150.547	143.621
Participantenbijdragen	2.918.632	2.697.442	2.564.839
Overige verrekeningen	-	-	-490
Rente baten	20.000	20.000	20.105
Subsidies en projectbijdragen	42.009	281.608	133.940
Totaal baten	**3.737.668**	**3.724.638**	**3.643.592**

Saldo van lasten en baten per kostensoort	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Totaal lasten	3.928.591	4.034.593	3.502.553
Totaal baten	3.737.668	3.724.638	3.643.592
Saldo	**-190.922**	**-309.955**	**141.039**

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Toevoeging algemene reserve		-	487.456
Onttrekking algemene reserve	-412.581	-572.177	-302.110
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-8.064
Toevoeging bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Markermeerdijken	70.000	70.000	-
Onttrekking bestemmingsreserve Markermeerdijken	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	166.725	203.708	149.717
Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie	-15.066	-11.486	-185.960
Totaal mutaties reserves	**-190.922**	**-309.955**	**141.039**
Gerealiseerd resultaat	-	-	-

Beleidsindicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Geen van deze indicatoren zijn toepasbaar voor het recreatieschap.

Geprognotiseerde balans 2023-2027

De geprognotiseerde balans per 31 december kan als volgt worden weergegeven. (bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Vaste activa					
Materiële vaste activa	490	1.035	1.073	1.027	1.115
Financiële vast activa	-	-	-	-	-
Subtotaal	***490***	***1.035***	***1.073***	***1.027***	***1.115***
Vlottende activa					
Vorderingen en overlopende activa	-	-	-	-	-
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar	4.684	3.931	3.805	3.829	3.650
Liquide middelen	30	30	30	30	30
Subtotaal	***4.714***	***3.961***	***3.835***	***3.859***	***3.680***
Totaal	**5.204**	**4.996**	**4.908**	**4.886**	**4.795**
Passiva	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**
Vaste financieringsmiddelen					
Algemene reserve	*2.741*	*1.935*	*1.685*	*1.515*	*1.206*
Bestemmingsreserve investeringen	*6*	*6*	*6*	*6*	*6*
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	*18*	*18*	*18*	*18*	*18*
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	*217*	*217*	*217*	*217*	*217*
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	*1.525*	*1.595*	*1.665*	*1.735*	*1.805*
Bestemmingsreserve egalisatie	*415*	*960*	*998*	*952*	*1.040*
Eigen vermogen	4.923	4.732	4.589	4.444	4.293
Voorzieningen	82	64	119	242	302

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	-	-	-	-	-
Subtotaal	***5.004***	***4.796***	***4.708***	***4.686***	***4.595***
Vlottende passiva					
Netto-vlottende schulden met een renteypische looptijd korter dan een jaar	200	200	200	200	200
Overlopende passiva	-	-	-	-	-
Subtotaal	***200***	***200***	***200***	***200***	***200***
Totaal	**5.204**	**4.996**	**4.908**	**4.886**	**4.795**

Financiële meerjarenraming 2023-2027

Voor de meerjarenraming 2025 t/m 2027 in de programmabegroting gaan we uit van het gemiddelde CPI over de laatste 3 jaar i.p.v. CPI november. De meerjarenraming is doorgerekend met het indexcijfer 3,9%.

Lasten per programma	2023	2024	2025	2026	2027
1. Ontwikkeling en inrichting	533.318	482.143	372.870	373.762	375.296
2. Beheer en onderhoud	2.698.554	2.622.716	2.731.256	2.826.747	2.890.795
3. Veiligheid en toezicht	271.243	282.831	293.861	305.322	324.230
4. Bestuur en ondersteuning	529.586	538.854	560.837	583.727	616.178
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	1.892	2.047	2.127	2.210	2.223
Totaal	**4.034.593**	**3.928.591**	**3.960.952**	**4.091.768**	**4.208.722**

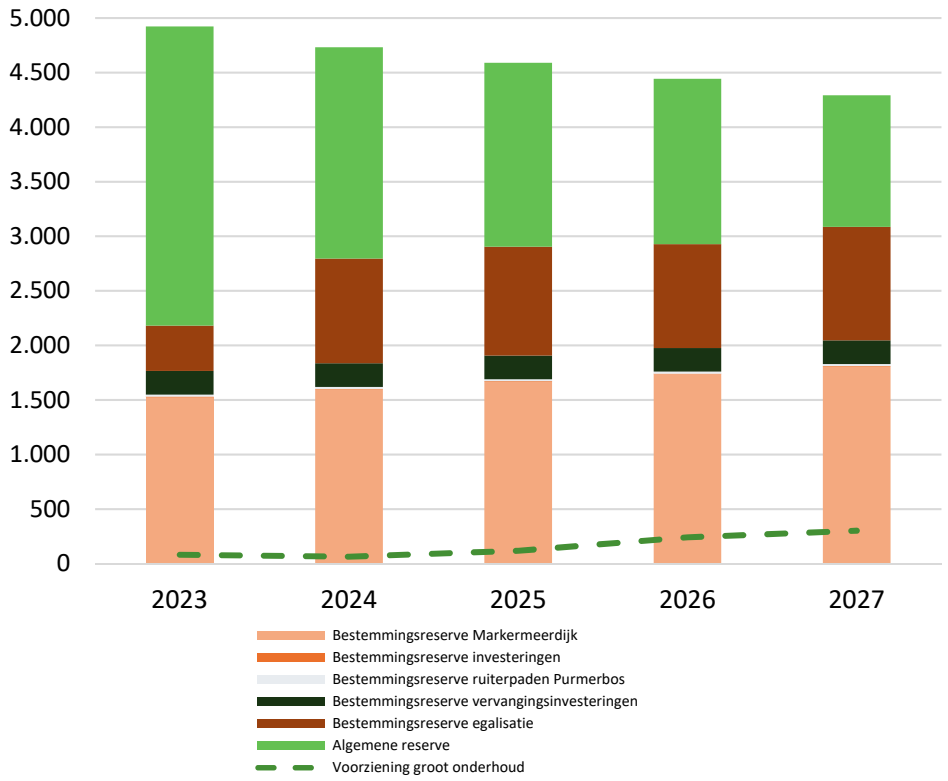
Baten per programma	2023	2024	2025	2026	2027
1. Ontwikkeling en inrichting	65.169	42.009	-	-	-
2. Beheer en onderhoud	942.027	757.027	766.271	775.875	777.352
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	2.717.442	2.938.632	3.052.459	3.170.725	3.280.193
Totaal	**3.724.638**	**3.737.668**	**3.818.730**	**3.946.600**	**4.057.545**

Saldo lasten en baten	-309.955	-190.922	-142.222	-145.168	-151.177

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	-572.177	-805.538	-250.451	-169.508	-309.367
Bestemmingsreserve investeringen	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Bestemmingsreserve egalisatie	192.222	544.616	38.229	-45.660	88.191
Totaal	**-309.955**	**-190.922**	**-142.222**	**-145.168**	**-151.177**

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen 2023 – 2027

(bedragen x 1000)



Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Het is de verwachting dat de algemene reserve de komende jaren aanzienlijk zal afnemen van € 2,7 miljoen in 2023 naar € 1,2 miljoen in 2027. Dit heeft te maken met grote investeringen in damwanden (2023 en 2025) en een lage brug Pikpotweg (2023 en 2024). Ook vindt vanaf 2023 jaarlijks een overheveling plaats van de algemene reserve naar de bestemmingsreserve Markermeerdijken van € 70.000. Verder zijn de kosten voor het meerjaren uitvoeringsprogramma voor de jaren 2025 t/m 2027 vooralsnog ingeschat op hetzelfde niveau als 2024 (€ 350.000). De algemene reserve blijft ook in 2027 ruim voldoende voor het berekende benodigde weerstandsvermogen. Het bestuur kan besluiten extra inspanningen (mede) te financieren uit de algemene reserve.

De verwachting is dat alle bestemmingsreserves tezamen toenemen in de periode 2024 tot en met 2027. Van de vijf bestemmingsreserves blijven er drie in deze periode gelijk en nemen de bestemmingsreserve Markermeerdijken en bestemmingsreserve egalisatie toe. Volgens de huidige meerjarenraming groeien de bestemmingsreserves door van € 2,2 miljoen in 2023 naar € 3,1 miljoen in 2027.

De voorziening groot onderhoud fluctueert over de jaren en heeft een bandbreedte tussen de € 64.000 en € 302.000.

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2023	3.312.729	-572.177	-	2.740.552
Bestemmingsreserve investeringen	2023	6.282	-	-	6.282
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	2023	18.483	-	-	18.483
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	2023	216.998	-	-	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	2023	1.455.247	-	70.000	1.525.247
Bestemmingsreserve egalisatie	2023	222.842	-	192.222	415.064
Totaal reserves		**5.232.582**	**-572.177**	**262.222**	**4.922.627**
Voorziening GO	2023	154.575	-440.740	368.000	81.835
Totaal voorziening		**154.575**	**-440.740**	**368.000**	**81.835**

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2024	2.740.552	-805.538	-	1.935.014
Bestemmingsreserve investeringen	2024	6.282	-	-	6.282
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	2024	18.483	-	-	18.483
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	2024	216.998	-	-	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	2024	1.525.247	-	70.000	1.595.247
Bestemmingsreserve egalisatie	2024	415.064	-	544.616	959.680
Totaal reserves		**4.922.627**	**-805.538**	**614.616**	**4.731.704**
Voorziening GO	2024	81.835	385.362-	368.000	64.473
Totaal voorziening		**81.835**	**-385.362**	**368.000**	**64.473**

	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Verschil
Algemene reserve	2.740.552	1.935.014	-805.538
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	18.483	18.483	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	216.998	-

Bestemmingsreserve Markermeerdijken	1.525.247	1.595.247	70.000
Bestemmingsreserve egalisatie	415.064	959.680	544.616
Totaal reserves	**4.922.627**	**4.731.704**	**-190.922**
Voorziening GO	81.835	64.473	-17.362
Totaal reserves en voorzieningen	**81.835**	**64.473**	**-17.362**

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van #####.

Voorzitter,

Mevrouw Y. El Ksaihi

Bijlagen

Bijlage I **Risico-inventarisatie 2022**

Bijlage I Risico-inventarisatie 2022

Recreatieschap Twiske-Waterland vindt het belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de risico's, zoals ook wordt verplicht in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze nota geeft het noodzakelijke inzicht en wordt in de paragraaf weerstandsvermogen gebruikt en vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omgaan met de coronacrisis

De afgelopen jaren hebben het belang aangetoond van een goede risico-inventarisatie. Sinds maart 2020 zijn diverse maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus (covid-19) tegen te gaan. De (tijdelijke) sluiting van horeca en voorzieningen volgens de richtlijnen van het RIVM hadden grote gevolgen voor Recreatieschap Twiske-Waterland. Deze maatregelen beperkten zich niet alleen tot het soms ontzeggen van de toegang voor publiek, maar raakten ook de bedrijfsvoering van ondernemingen en evenementen in het gebied. Ondernemingen moesten voor lange periodes hun deuren sluiten of mochten alleen open voor afhaal. De evenementen moesten worden afgelast. De ondernemers hebben het recreatieschap verzocht om korting op huur en pacht, en het recreatieschap heeft besloten hierin de ondernemers tegemoet te komen. Hierdoor liep ook het recreatieschap inkomsten mis.

Ondanks dat een gebeurtenis met de impact van de coronacrisis niet was te voorspellen, bood de inventarisatie aanknopingspunten bij het inschatten van de financiële gevolgen van de coronacrisis.

Ten tijde van het opstellen van deze tekst is het nog niet duidelijk hoe lang de maatregelen gaan duren en is niet bekend of de evenementen in 2022 (eventueel in aangepaste vorm) kunnen doorgaan. Dit risico is meegenomen in de inventarisatie.

In een risicosessie begin 2022 zijn de risico's voor Twiske-Waterland in kaart gebracht. Hierbij zijn de risico's beschreven aan de hand van kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in de matrix op de volgende pagina.

Geïnventariseerde risico's

Begin 2022 zijn de risico's voor Recreatieschap Twiske-Waterland in kaart gebracht. Hieronder zijn de risico's benoemd:

1. Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte en plagen flora en fauna en (drugs)dumpingen;
2. Geen (grootschalige) evenementen (corona);
3. Vandalisme en nalatig recreantengedrag;
4. Erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer;
5. Veranderende en verzwarende wet- en regelgeving;
6. Onzekerheid ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie;
7. Juridische procedures en reputatieschade overheidsorganisaties;
8. Kosten voor afhandeling WOB/WOO-verzoeken;
9. Betalingsachterstanden en/of faillissement van gebiedsondernemers;
10. Problemen bij invulling/bemensing handhaving;
11. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen.

Lage scores (groen gekleurd) geven kleine risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (roodgekleurd) geven grote risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix.

Op basis van de kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet zijn de risico's geplaatst in de onderstaande matrix.

	Gevolg / impact		
Kans	1 = 0 – 100.000	2 = 100.000 - 300.000	3 = > 300.000
1 = < 10%	10, 11	4	
2 = 10 – 40 %	9	3, 5, 7, 8	
3 = > 40 %		2, 6	1

Alleen de risico's met het grootste gevolg zijn in detail verder uitgewerkt. Het betreft de nummers 1, 2 en 6. De verdere uitwerking van deze risico's staat hieronder.

1. Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen

Dit betreffen risico's die ontstaan door overmacht. Zaken die hieronder gekwantificeerd worden zijn extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen. Vanwege het ongrijpbare en meervoudige karakter van dit risico is dit voor het Twiske-Waterland één van de hoogst gekwalificeerde dreigingen.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico/kans:
Extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen.</td><td>Oorzaak:
Natuurrampen en ander van buiten afkomend onheil: storm- en brandschade, (vogel)ziektes, plagen, invasieve exotische bedreigingen en (drugs)dumpingen.</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3
> 40 %</td><td>Gevolg(cijfer): 3
> 300.000</td><td>Gevolg/impact:
Extra kosten en personele inzet voor beveiligen, bestrijding en opruiming;
Inzet derden voor bestrijding en opruiming;
Bestrijden invasieve exoten;
Hitte of stormschade;
Maatregelen (o.a. zwemverbod en gebiedsverbod);
Uitstel of afstel uitvoering onderhoud, projecten of evenementen met mogelijke schadeclaims.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel:
Kostenpost opnemen in exploitatie bij het aannemen van structurele vormen;
Meer inzet op toezicht en handhaving;
Communicatieplan bij risico's.
€ 150.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf</td></tr>
</table>

2: Geen (grootschalige) evenementen (corona)

Dit risico bestaat uit het scenario dat de geplande evenementen geen doorgang vinden. Dit scenario is aannemelijk omdat in 2020 en 2021 vanwege de coronacrisis de grootschalige evenementen geen doorgang vonden. Daarnaast liggen evenementen onder het maatschappelijke vergrootglas. Wanneer er geen evenementen zijn heeft dit gevolgen voor meerdere actoren rondom het recreatieschap.

Risico/kans: Het niet doorgaan van de jaarlijks geplande grootschalige evenementen in het recreatieschap.		**Oorzaak:** Door het coronavirus worden sinds maart 2020 tot nader order geen evenementen georganiseerd. Daarnaast liggen evenementen onder het maatschappelijke vergrootglas.
Kans(cijfer): **3** > 40 %	Gevolg(cijfer): **2** 100.000 - 300.000	**Gevolg/impact:** ▪ Twiske-Waterland levert minder recreatieve diensten; ▪ Het schap mist een cruciale bindingsfactor met het jongere publiek; ▪ Het schap mist van cruciale inkomsten die ten gunste van het beheer en onderhoud zouden komen; ▪ Evenementen organisatoren en ondernemers komen in zwaar weer en voortbestaan is onzeker.
Beheersmaatregel: ▪ Compensatieregeling treffen voor alle getroffen actoren (incl. het recreatieschap); ▪ (Kleine) Evenementen/activiteiten organiseren die passen binnen de mogelijke beperkingen. Dit kan ook inhouden dat met andere dan de huidige evenementenorganisatoren in zee wordt gegaan; ▪ *€ 75.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.*		

6: Onzekerheid over ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie

Dit risico bevat onzekerheid bij ontwikkelingsmogelijkheden in het recreatieschap. Door de groeiende betrokkenheid en het gestegen wantrouwen jegens de overheid komen overheidsontwikkelingen steeds meer onder het maatschappelijke vergrootglas te liggen. Wanneer ontwikkelingen meer aandacht op zich gericht krijgen zal dit invloed hebben op de lengte en uitkomst van het ontwikkelproces.

Risico/kans: Onzekerheid bij ontwikkelingen in het recreatiegebied		**Oorzaak:** Door de groeiende betrokkenheid en het gestegen wantrouwen jegens de overheid komen overheidsontwikkelingen steeds meer onder het maatschappelijke vergrootglas te liggen.
Kans(cijfer): **3** > 40 %	Gevolg(cijfer): **2** 100.000 - 300.000	**Gevolg/impact:** ▪ Vertraging bij ontwikkelingen; ▪ Meer omgevingsmanagement; ▪ Geen ruimte voor ondernemers; ▪ Geen doorontwikkeling van het gebied het beheer en onderhoud zouden komen; ▪ Onzeker bestaansrecht.
Beheersmaatregel: ▪ Bestuurlijk portefeuillehouder "ontwikkeling" benoemen; ▪ Stakeholders betrokken houden; ▪ Focus inbouwen bij het participatieproces van het uitvoeringsprogramma; ▪ *€ 50.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.*		

Berekening gewenst weerstandsvermogen

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 427.400, zoals uit onderstaande tabel blijkt. Bij deze berekening is rekening gehouden met de niet in detail uitgewerkte risico's.

Risico	Kans(factor)	Gewenst weerstandsvermogen
1: Overmacht Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen:	> 40% (0,50)	€ 150.000
2. Geen (grootschalige) evenementen (corona)	> 40% (0,50)	€ 75.000
6: Onzekerheid over ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie	> 40% (0,50)	€ 50.000
Overige risico's		€ 152.400
Totaal		**€ 427.400**

Vorig jaar werden er twaalf risico's geïnventariseerd en was het benodigde weerstandsvermogen € 413.000.

Het gewenste/ benodigde weerstandsvermogen wordt jaarlijks herzien, omdat de risico's en de omvang jaarlijks kunnen wijzigen. Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's.